

► **PROF. DR. ESRA GENÇTÜRK**
Özyeğin Üniversitesi Rektör



“Üniversite, lise bilgisi kazandırmak zorunda kalmamalı; bilgi üretebilmeli”

Türkiye’de eğitim sistemi sayıya ve sınava odaklı... Gerek üniversitelerin kendi aralarında, gerekse üniversitelerle sanayi arasında ilişki ve işbirlikleri olması gerektiğinden çok daha zayıf. Ayrıca üniversiteye gelen gençler yeterli formasyona sahip değiller ve bu durum üniversitelerin temel yetkinliklerin sorumluluğunu da üstlenmesini gerektiriyor; bilgi üretme işlevini zorlaştırıyor.

Araştırma yapmak, bir üniversitenin varoluş nedenidir. Üniversite öncesi eğitimdeki düşük kalite ve yetersizlik ne yazık ki üniversitelerin bilimsel çalışma yürütme faaliyetlerini olumsuz etkiliyor.

Özel sektörle üniversite arasında bu kadar mı birbirleriyle konuşmayan, bu kadar mı birbirini tanımayan bir yapı olur? Özel sektör, akademisyenlerin teori ötesinde düşünmedikleri ve iş dünyasının problemlerini bilmedikleri yönünde bir algıya sahip. Akademisyenlere göre ise şirketler tarafında yalnızca geliştirmeye yönelik faaliyetler var; araştırmadan, bilimsel çalışmalardan beslenen çalışmalar faaliyetler azınlıkta. Birbirinden kopuk bu iki dünyanın birbirinin emeğini tam görememe, anlayamama, konuşmama durumu var. Niye böyle birbirleriyle konuşamayan iki dünya yaratmışız, bunu sorgulamamız lazım. Sınırlı düzeydeki üniversite - özel sektör ilişkisi de daha çok bireysel gayretlerle yürüyor. Bundan dolayı ciddi bir kaynak israfı söz konusu iki tarafta da. İlgili tarafların daha sık konuşuyor olması lazım. Maalesef üniversiteler olarak birbirimizle de konuşmuyoruz.

Üniversitelerin amacı, şüphesiz bilim üretmek... Ama Türkiye özelinde baktığımızda şartlar değişkenlik gösteriyor. Onun için de belki Kore’den veya başka ülkelerden farklılaşıyoruz. Eğer bir çözüme varacaksak, onu da kendi kendimize bulacağız. Bizim bir Amerika’daki, bir Kore’deki, Japonya’daki, Singapur’daki gibi bir fildişi kule üniversite modeline sahip olup, salt

bilim üretelim ve o öğrencilerle de araştırmalarımızı yapalım deme lüksümüz maalesef olmuyor. Çünkü Türkiye’de durum farklı. Biz, üniversiteye gelen öğrencinin 18 yaşına kadarki hem teknik bilgide hem de sahip olduğu yetkinliklerdeki tüm eksikliklerini telafi etme gibi bir sorumluluğu da üstlenmeliyiz. Bu üzücü ve düşündürücü bir durum. O öğrencinin üniversiteye ayak bastığı andan itibaren temel eksikliklerini, zayıflıklarını telafi edilmesi gereken bir üniversite eğitiminden, 4-5 seneden bahsediyoruz. Yabancı dil bilgisi üniversiteye yeni başlayan öğrencilerde ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Eğitim sistemi sayıya ve sınava odaklı. Özel dersti, dershanesiydi, kurstu derken geliştirilen yetkinliklerin de kaybedilmesi söz konusu oluyor. Normalde bizim bu öğrencileri, lisans dahil, bilimsel çalışmalarımıza dahil edebilmemiz, bilgi üretim sürecinde yanyana çalışabilmemiz, birbirimizden öğrenebiliyor olmamız, bilmediklerimizi beraber araştırıyor, cevaplar üretiyor olmamız lazım. Bunlar mümkün olmayınca veya mümkün olması için öğrenciye ve eğitim deneyimine gerekli yatırım yapılmadıkça günümüzde sıkça atf yapılan diplomalı işsizler ordusu gerçeği ile karşı karşıya kalıyoruz.

Gündemdeki konulardan biri “Sanayi 4.0”; konuyu sanayi diye etiketleyerek çok dar bir alana konumlandırmış oluyoruz. Halbuki, konunun özündeki problemler ve çözümlerde hukuktan psikolojiye, sosyolojiden işletmeye kadar farklı alanların katkısına ihtiyaç var. Bir üniversitenin çok daha multi disiplinler ve trans disiplinler bir eğitimi de benimsiyor olması lazım ki, bu inovasyonu yapabilecek, farklı disiplinlerin birbiri ile konuşabildiği mezunlar yetiştirilsin. Hocaların da o kapıları açıyor olması lazım. Yapay zeka diyoruz, dijital dönüşüm diyoruz... Bunlar farklı disiplinlerin kucaklanması gereken konular.